

SPREMLJANJE DOZOREVANJA OLJK – 30.9.2021

Kako spremljamo dozorevanje

Dozorevanje oljk spremljamo od leta 2002 dalje. V septembru začnemo z vzorčenjem plodov na različnih lokacijah. Plodove tedensko vzorčimo, določimo težo 100 plodov, indeks zrelosti glede na obarvanost povrhnjice in mesa (od 0 do 7), trdoto plodov, vsebnost olja pridobljenega v laboratorijski oljarni ter vsebnost vode in olja v laboratoriju (občasno za dve lokaciji). Trdoto plodov določamo s penetrometrom s tri milimetrsko konico (rezultati v g/mm²). Z rezultati tedensko seznanjamo zainteresirane oljkarje (**lahko posredujejo svoj E-mail na: viljanka.vesel@go.kgzs.si**), hkrati pa jih objavljamo na spletni strani KGZS – Zavod GO (Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica) - <http://www.kmetijskizavod-ng.si/>.

Zaradi velike prisotnosti oljčne muhe v letu 2014 smo v opazovanje (na 100 plodovih) vključili tudi spremljanje poškodb z oljčno muho (izhodne luknje), od leta 2016 pa spremljamo tudi prisotnost oljčnega molja (50 plodov) in število presušenih plodov zaradi suše. V letu 2020 smo začeli spremljati tudi bolj vidne poškodbe zaradi marmorirane smrdljivke. Ti podatki niso objavljeni, saj služijo za splošno spremljanje letine.

Kljub podatkom, ki jih boste lahko spremljali preko spleta ali pa preko svojega E-maila, je najbolje da se sami naučite spremljati dozorevanje oljk v svojem nasadu, kajti med nasadi so velike razlike, ki so odvisne od naloženosti, osončenosti in drugih okoljskih dejavnikov ter agrotehnike (gojitvena oblika in rez, gnojenje, namakanje...). Informacije PCO so samo pripomoček za določanje okvirnega časa obiranja na tem območju. Na odločitev glede časa obiranja mora pomembno vplivati tudi velikost nasada, predvsem pa v kolikem času bomo sposobni plodove obrati. Poleg tega pa se lahko zgodi, da zaradi daljšega deževnega obdobja obiranje predolgo traja in tako lahko zamudimo optimalen čas za doseganje dobre kakovosti oljčnega olja. Vsekakor pa ne smemo pozabiti, da se je potrebno dobro organizirati in se v naprej dogovoriti z oljarjem, saj je za doseganje kakovosti zelo pomembno, da plodove sproti predelujemo.

V letošnjem letu bomo zaradi velikih težav zaradi slabe oploditve in predčasnega odpadanja plodičev spremljali dozorevanje samo na nekaterih lokacijah. Pred začetkom vzorčenja smo ocenili rodnost na opazovanih drevesih in ugotovili, da so drevesa sorte Leccino večinoma zelo slabo obrodila, zato spremljanje ne bo povsod mogoče, dodali pa smo še spremljanje sorte Maurino v nasadu v Šempetru in na Ronku.

Na dveh lokacijah (Beneša – Ankaran, Ronk – Strunjan) smo opravili prvo vzorčenje 29. avgusta. Na obeh smo vzorčili sorto Istrska belica in Leccino, na Ronku pa še sorto Maurino. V naslednjih tednih pa še na Baredih in Purissimi (tri sorte), Svetem Petru (Istrska belica, Leccino), Šempetru (Istrska belica, Maurino), Kromberku in Lami – Bivju (Istrska belica). Padavine v zadnjem obdobju so vplivale na nekoliko manjši izplen olja v laboratorijski oljarni. Glede na hitro zorenje in majhno naloženost bo v letošnjem letu najbrž potrebno zgodnejše obiranje.

Leccino: Pri zadnjem vzorčenju so bili plodovi v povprečju bolj obarvani kot v vseh letih od 2014 dalje, kar gre najbrž pripisati tako majhni naloženosti plodov kot tudi vremenskim pogojem. Obarvanost hitro narašča, trdota plodov hitro upada, izplen olja v laboratorijski oljarni pa se je zvišal na štirih od petih lokacij.

Istrska belica: Plodovi so v povprečju veliko trši kot v lanskem letu in kot v običajnem letu, izplen v laboratorijski oljarni pa precej višji kot v lanskem letu in v večletnem povprečju. Na dveh lokacijah je izplen olja rahlo upadel, na petih pa je še narasel. Na polovici lokacij je trdota je upadla, na polovici pa narasla, kar je najbrž posledica padavin.

Maurino: Obarvanost plodov je višja kot v lanskem letu in kot v večletnem povprečju, trdota pa nižja. Od zadnjega vzorčenja je upadla, obarvanost in izplen olja v laboratorijski oljarni pa narasla. Indeks zrelosti (obarvanost plodov) na nekaterih lokacijah kaže, da bi bilo potrebno oljke obrati.

Preglednica: Ocena pridelka, trdota in masa plodov, indeks zrelosti ter vsebnost olja v plodovih oljk sorte ISTRSKA BELICA, LECCINO, MAURINO v času dozorevanja

Pridelek	trdota pl. (g/mm ²)	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)	Pridelek	trdota pl. (g/mm ²)	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)	Pridelek	trdota pl. (g/mm ²)	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)
3,4	ISTRSKA BELICA - RONK				2,5	LECCINO - RONK				3,0	MAURINO - RONK			
29.08.21	302	1,73	0,27	12,4%	29.08.21	378	1,70	0,57	5,1%	29.08.21	249	1,19	2,09	3,1%
05.09.21	317	1,52	0,65	16,1%	05.09.21	370	1,56	0,58	7,1%	05.09.21	216	1,05	2,70	7,5%
12.09.21	302	1,54	0,80	17,6%	12.09.21	367	1,50	1,76	8,4%	12.09.21	234	1,06	2,94	9,3%
19.09.21	337	2,11	0,80	15,9%	19.09.21	322	1,94	2,40	9,7%	19.09.21	195	1,40	3,19	9,2%
26.09.21	332	2,37	0,93	15,0%	26.09.21	210	2,05	2,30	11,4%	26.09.21	122	1,53	3,33	8,1%
3,1	ISTRSKA BELICA - BENEŠA				1,5	LECCINO - BENEŠA								
29.08.21	327	1,97	0,20	10,1%	29.08.21	448	1,56	0,54	1,5%					
05.09.21	304	2,00	0,60	12,4%	05.09.21	401	1,56	1,63	5,3%					
12.09.21	311	1,89	0,80	13,9%	12.09.21	371	1,57	2,19	5,7%					
19.09.21	345	2,20	0,70	14,6%	19.09.21	359	1,68	2,37	7,0%					
26.09.21	329	2,34	0,90	15,2%	26.09.21	216	2,00	2,85	10,6%					
2,5	ISTRSKA BELICA - BAREDI				2,8	LECCINO - BAREDI				4,1	MAURINO - BAREDI			
06.09.21	308	1,69	0,70	15,7%	06.09.21	394	1,33	1,16	6,0%	06.09.21	323	1,19	0,77	5,9%
13.09.21	315	1,92	0,80	17,0%	13.09.21	407	1,37	2,04	9,2%	13.09.21	301	1,18	0,97	9,9%
20.09.21	335	2,12	0,60	14,1%	20.09.21	305	1,74	2,75	7,7%	20.09.21	280	1,57	1,00	9,7%
27.09.21	263	2,48	1,01	16,7%	27.09.21	213	2,03	3,01	8,6%	27.09.21	208	1,49	2,00	12,1%
4,3	ISTRSKA BELICA - PURISSIMA				2,4	LECCINO - PURISSIMA				2,9	MAURINO - PURISSIMA			
06.09.21	337	1,63	0,45	14,3%	06.09.21	385	1,77	0,89	7,0%	06.09.21	265	1,07	1,43	6,8%
13.09.21	352	2,06	0,80	17,2%	13.09.21	361	1,87	1,91	10,3%	13.09.21	242	1,17	2,18	11,4%
20.09.21	302	2,08	0,80	14,1%	20.09.21	265	2,18	2,01	9,9%	20.09.21	201	1,35	1,68	9,9%
27.09.21	330	2,43	1,00	14,3%	27.09.21	283	2,44	2,60	10,6%	27.09.21	161	1,27	3,11	11,9%
2,0	ISTRSKA BELICA - ŠEMPETER				1,0	LECCINO - ŠEMPETER				4,3	MAURINO - ŠEMPETER			
06.09.21	364	2,28	0,70	11,5%	06.09.21	ni pridelka				06.09.21	283	0,92	2,02	6,4%
13.09.21	343	2,34	0,70	13,7%	13.09.21					13.09.21	225	1,07	2,24	9,9%
20.09.21	293	2,83	0,80	14,3%	20.09.21					20.09.21	193	1,51	2,27	8,8%
27.09.21	316	2,73	1,22	14,8%	27.09.21					27.09.21	185	1,50	2,34	9,2%
4,3	ISTRSKA BELICA - SV.PETER				3,0	LECCINO - Sv. PETER								
06.09.21	315	1,84	0,70	13,5%	06.09.21	324	1,96	0,71	6,0%					
13.09.21	334	1,92	0,80	15,4%	13.09.21	361	1,87	1,17	7,9%					
20.09.21	326	2,43	0,90	14,5%	20.09.21	350	2,36	1,88	8,2%					
27.09.21	265	2,56	1,02	13,7%	27.09.21	240	2,40	2,63	11,5%					
	ISTRSKA BELICA - KROMBERK				1,0	LECCINO - KROMBERK								
06.09.21	370	2,34	0,60	11,0%	06.09.21	ni pridelka								
13.09.21	349	2,34	0,50	14,3%	13.09.21									
20.09.21	308	2,71	0,96	15,2%	20.09.21									
27.09.21	350	2,96	1,12	15,6%	27.09.21									
2,7	ISTRSKA BELICA - LAMA													
06.09.21	342	1,67	0,40	13,5%										
13.09.21	383	1,82	0,70	15,0%										
20.09.21	306	2,11	0,75	11,9%										
27.09.21	347	2,58	1,00	14,1%										
1,2	ISTRSKA BELICA - GRADNO													
06.09.21	336	4,65	0,65	13,4%										
13.09.21														

POJASNILO:

Pridelek:

V tabeli je z oceno označen pridelek, saj manj naložena drevesa hitreje dozorevajo od močno naloženih.

Ocena krošnje s pridelkom:

- 1 – ni plodov (0%)
- 2 – zelo malo plodov (1-20%)
- 3 – malo plodov (20-40%)
- 4 – srednje veliko plodov (40-60%)
- 5 – veliko plodov (60-80%)
- 6 – zelo veliko plodov (80-100%)

Indeks zrelosti: stopnja zrelosti povprečnega vzorca 100 plodov:

- 0 – plod zelene barve,
- 1 – plod rumeno-zelene barve,
- 2 – manj kot polovica ploda temno obarvana,
- 3 – več kot polovica ploda temno obarvana,
- 4 – povrhnjica črna obarvana, meso neobarvano,
- 5 – povrhnjica ploda črna, meso obarvano do polovice,
- 6 – povrhnjica črna, več kot polovica mesa obarvana,
- 7 – povrhnjica črna, meso obarvano do koščice.

Opomba:

Indeks zrelosti pri sorti Istrska belica je ocenjen (pozno barvanje) in ni prikazan v grafih. Za temne sorte (Leccino) je primeren čas obiranja, ko je indeks zrelosti med 3,5 in 4,0.

Priloge – objavljene na spletni strani:

ISTRSKA BELICA – Ronk 2021

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – Beneša 2021

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – Baredi 2021

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – Sveti Peter 2021

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – Kromberk 2021

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – Šempeter 2021

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – Gradno 2021

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – Lama 2021

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

LECCINO – Ronk 2021

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Indeks zrelosti
Trdota plodov

LECCINO – Beneša 2021

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Indeks zrelosti
Trdota plodov

LECCINO – Baredi 2021

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Indeks zrelosti
Trdota plodov

LECCINO – Sveti Peter 2021

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Indeks zrelosti
Trdota plodov

MAURINO – Baredi 2021 (ni novih podatkov – že obrano)

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Indeks zrelosti
Trdota plodov

MAURINO – Purissima 2021

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Indeks zrelosti
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – vse lokacije 2021

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti Istrska belica v primerjavi s povprečjem 2019 in 2020
Trdota plodov pri sorti Istrska belica v primerjavi s povprečjem 2019 in 2020

LECCINO – vse lokacije 2021

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti Leccino v primerjavi s povprečjem 2019 in 2020
Indeks zrelosti pri sorti Leccino v primerjavi s povprečjem 2019 in 2020
Trdota plodov pri sorti Leccino v primerjavi s povprečjem 2019 in 2020

ISTRSKA BELICA – povprečje vseh spremljanih lokacij v letih 2014 do 2021 (ni novih podatkov – že obrano)

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

LECCINO – povprečje vseh spremljanih lokacij v letih 2014 do 2021 (ni novih podatkov – večina nasadov obranih)

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni

Indeks zrelosti

Trdota plodov

»Rezultati so bili pridobljeni s finančno podporo in v okviru javne službe za oljkarstvo«

